

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу

**ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
ЕКОНОМІКИ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ**

Завідувач кафедри _____ /О.А. Марченко
(протокол №2 від 10.10.2020р.)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЕКТІВ**

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **051 Економіка**

Освітня програма **«Керівництво персоналом та економіка праці»**,

«Економіка та адміністрування в охороні здоров'я»

Мелітополь, 2020

Розробники: д.е.н., професор кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу Марченко О.А.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

«Керівництво персоналом та економіка праці» _____ О.А. Марченко

Гарант освітньої програми

«Економіка та адміністрування в охороні здоров'я» _____ С.С. Біляєв

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вільного вибору студента	
Модулів – 2 у тому числі: курсова робота – навчальна практика -	Ступінь вищої освіти: магістр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Галузь знань (05 Соціальні та поведінкові науки) Спеціальність 051 Економіка	1-й	-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1-й	-й
		Лекції	
		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Навчальна практика	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
Тижневих годин – 3 Аудиторних – 36 Самостійної роботи – 54		Вид контролю екзамен	

2. Мета та заплановані результати навчання

Метою дисципліни є формування у студентів необхідних теоретичних знань і практичних навичок з методології управління проектами, яка є перспективним напрямком розвитку теорії менеджменту і набуває все більшого поширення в усіх сферах діяльності, а також опанування відповідного інструментарію для успішного управління проектами інформатизації різних типів та видів.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Менеджмент економічних претів» є:

- засвоїти основні теоретичні, методичні та організаційні основи проектного менеджменту;
- оволодіти методами управління проектами на всіх фазах життєвого циклу проекту;
- ознайомитися з особливостями, принципами та задачами проектного менеджменту;
- ознайомитися з можливостями найбільш поширених в Україні програмних засобів управління проектами;
- набути практичних навичок створення інформаційної системи управління проектами у середовищі MS Project;
- отримати практичні навички організації, планування, контролю та регулювання процесів управління проектами;
- навчитися застосовувати набуті знання з управління проектами при здійсненні проектів інформатизації соціально-економічних об'єктів, реінжинірингу бізнес-процесів, консалтингових проектів, пов'язаних із впровадженням інформаційних технологій тощо.

2. Дисципліна «Менеджмент економічних проектів» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

• **інтегральна:**

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній управлінській діяльності із застосуванням положень, теорій та методів математичних, соціально-економічних та юридичних наук.

• **загальні:**

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
здатність вчитися і бути сучасно навченим;
здатність до адаптації та дії у новій ситуації;
навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді;
здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

• **фахові:**

здатність використовувати у професійній діяльності знання

нормативно-правових, законодавчих актів України та етичних вимог;
здатність оцінювати та прогнозувати розвиток ринку та ступенів ризику.

здатність управляти проектами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен *знати* методичні підходи до:

- основні засади проектного менеджменту, беручи до уваги юридичні, фінансові, економічні і техніко-технологічні вимоги та можливості;
- основи управління ресурсами проекту, принцип їх планування, управління закупками та запасами;
- методику впровадження наукових досліджень у виробництво, розробки кошторису та бюджету проекту;
- порядок організації інформаційного забезпечення контролю над процесами розбудови проекту та його завершення;
- як створити умови для здійснення будь-якого проекту та визначити його стратегічні цілі, а також встановити необхідні вимоги до кінцевих результатів проекту;
- як вибрати та обґрунтувати модель життєвого циклу проектів різних типів і видів;
- як визначати фази та етапи життєвого циклу проекту;
- як сформулювати перелік робіт та терміни їх виконання;
- які функціональні можливості мають найпоширеніші програмні системи УП;
- як використовувати спеціальні програмні засоби в управлінні проектами як інтерпретувати та використати отриману інформацію про хід робіт по проекту;
- як приймати стратегічні рішення стосовно розвитку проекту.

вміти:

- оцінити обсяги робіт по проекту;
- організувати працю та раціонально розподілити роботи між виконавцями;
- сформувати проектну команду та ефективно управляти нею на всіх етапах життєвого циклу, щоб забезпечити успішне виконання проекту;
- управляти змінами (предметною областю) при здійсненні проектів різних типів і видів;
- ефективно управляти часовими характеристиками проектів інформатизації;
- визначати вартість проектів інформатизації різних типів і видів, ефективно управляти вартістю проекту на всіх етапах життєвого циклу;
- управляти якістю проектів відповідно до вимог стандартів;
- ефективно управляти ризиком в проектах і різних типів та видів;
- розробляти управлінські рішення у відповідь на зміни ситуації у ході робіт по проекту.

володіти:

- методами та засобами інструментарію проектного менеджменту.

5. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій

Сутність і передумови розвитку проектного менеджменту, взаємозв'язок проектного менеджменту з управлінням інвестиціями та функціональним менеджментом. Перспективи розвитку проектного менеджменту та основні проблеми його розвитку в Україні. Класифікація базових понять проектного менеджменту. Мета й стратегія проекту. Проектний цикл та структуризація проекту. Системи управління проектами, їх цілі та функції. Різновиди проектів та особливості їх менеджменту. Об'єктивна необхідність управління проектами. Системний підхід до управління проектами. Склад елементів системи та їх взаємозв'язок. Основні умови управління проектами. Основні та локальні цілі та функції управління проектами. Головне спрямування та цілі проекту. Цілепокладання на різних стадіях підготовки та реалізації проекту. Ієрархія цілей проекту і їх композиція. Функції управління проектами. Функції управління проектами. Модель управління проектами, яв поєднання основних функцій та інструментів їх реалізації.

Тема 2. Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт

Розробка концепції проекту, характеристика його техніко-економічного обґрунтування. Сутність, завдання та основне призначення бізнес-плану, концепція, мета і його функції. Загальна схема розробки бізнес-плану та інформаційне забезпечення. Оформлення, стиль і презентація бізнес-плану, комп'ютеризація процесу бізнес-планування. Основні етапи техніко-економічного обґрунтування бізнес-проекту, його структуризація та завдання. Категорії проектів. Класифікація проектів. Життєвий цикл проекту. Структура інвестиційного проекту. Типові закономірності життєвих циклів проектів.

Тема 3. Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту. Експертиза проекту.

Види організаційних систем. Основні різновиди організаційних структур управління. Технологія проектування організації в системі управління проектами. Проектування організаційної структури управління проектами. Базові елементи організаційної структури проекту. Функціональний та цільовий підходи, їх переваги та недоліки. Сутність та основні форми зовнішньої та внутрішньої організаційних структур. Принципи побудови. Види зовнішніх організаційних структур- традиційної, матричної, гібридної, модульного зв'язку, їх характеристика, умови використання. Матрична організаційна структура. Головні види (функціональна, балансова, проектна). Основні умови створення і використання. Переваги та проблеми матричних структур. Внутрішні організаційні структури. Внутрішня функціональна структура проекту.

Внутрішня матрична структура, дивізійна, федеральна, змішана структури. Умови та особливості застосування внутрішніх організаційних структур. Загальні принципи побудови організаційних структур проектного менеджменту. Організаційні структури проекту і його зовнішнє оточення. Сучасні методи та засоби організаційного моделювання проектів. Види організаційних структур залежно від системи взаємовідносин учасників проекту. Маркетинг проекту Маркетингові дослідження. Розробка стратегії і формування концепції маркетингу. Програма і бюджет маркетингу проекту. Реалізація заходів з маркетингу проекту. Основні принципи проведення маркетингового дослідження. Основні концепції маркетингу. Процес подання бюджету підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПІДСИСТЕМИ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 4. Управління витратами за проектом

Характеристика ресурсів, що використовуватимуться в проекті. Види проектних витрат, методика їх обчислення. Особливості планування матеріальних витрат і трудових витрат. Порядок складання бюджету проекту, Інвестиційний план. Розрахунок поточних проектних витрат. Баланс грошових потоків. Вибір джерел ресурсного забезпечення проекту. Система вимог до джерел забезпечення проекту. Ранжування джерел. Визначення типу контракту, Адміністрування контрактів. План залучення капіталу (джерела фінансування проекту). Оптимізація недостатньої кількості. Планування проектних витрат і бюджету проекту в часі. Бананоподібна крива, її побудова та інтерпретація, Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов недостатньої кількості ресурсів. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням затрат на окремі роботи. Коригування строків виконання робіт з огляду на можливості їх фінансування.

Тема 5. Управління часом за проектом

Основні принципи побудови та відмінності стрільчастих графіків (ADM' та графіків передування (PDM). Система PERT. Діаграма сітки проекту. Головна мета та завдання розроблення сітьових графіків. Види зв'язку у сітьових графіках. Методологія обчислення параметрів сітьового графіка (ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу щодо некритичних робіт). Визначення тривалості робіт проекту. Експертні прогнози оптимістичного, песимістичного та найімовірнішого часу тривалості робіт. Оцінка тривалості робіт (проекту) на основі аналогів. Моделювання тривалості робіт. Скорочення тривалості виконання проекту через оптимізацію сітьового графіка. Сутність, завдання та види календарних планів. Принципи та способи планування проектів у часі. Методологія календарного планування проектів, Діаграма Ганта (порядок побудови, основні параметри та характеристики).

Тема 6. Менеджмент якості проекту

Сучасні концепції управління якістю та їх використання в управлінні проектами. Сутність управління якістю проектів. Система стандартів ISO 9000, ISO14000. Тотальне управління якістю (TQM). Безперервне вдосконалення, Планування забезпечення якості проекту. Політика забезпечення якості проектних рішень. Норми та правила забезпечення якості. План управління якістю проекту. Аналіз "прибутки-витрати". Порівняння зі зразком. Графіки потоків. Діаграма Ішикави. Проектування експериментів. Витрати на забезпечення якості. План тестування і приймання компонентів проекту. Інспекція етапі проекту. Контрольні графіки. Контрольні списки. Діаграми Парето, Статистичне моделювання. Аналіз тенденцій.

Тема 7. Управління роботами за проектом

Сутність робіт, взаємозалежність їх обсягів, тривалості й вартості. Методичні підходи до оцінки стану і ходу виконання робіт. Раціоналізація часу виконання робіт за проектом. Управління продуктивністю праці за проектом та форми її контролю. Основні процеси проектного менеджменту за змістом проекту. Залежність витрат проекту від його тривалості. Розробка основного плану, вимірювання ходу роботи, порівняння плану і фактичних результатів. Оцінка та моніторинг часу виконання робіт, вимірювання рівня технічного виконання, прогнозування вартості проекту. Управління власною діяльністю і використанням часу, склад та аналіз факторів утрат часу, скорочення часу виконання робіт. Причини скорочення тривалості проекту, методи скорочення часу виконання проекту.

Тема 8. Управління ресурсами проекту

Основи управління ресурсами проекту. Основні принципи планування ресурсів проекту. Управління закупками ресурсів. Управління запасами. Сучасні методи управління матеріально-технічним забезпеченням. Джерела ресурсного забезпечення проекту і їх вибір, планування витрат, оптимізація недостатньої кількості ресурсів, поняття і порядок складання проектного бюджету. Методологічні принципи планування, оцінка і планування ресурсів, характеристика ресурсних гістограм, моделювання і календарне планування ресурсів. Правове регулювання закупок, їх основні завдання. Ефективність управління запасами, її параметри. Матеріальні запаси та їх види.

Тема 9. Управління командою проекту

Аналіз і оцінка заінтересованих осіб. Переговори та попереднє призначення. Оптимізація біхевіоральної структури персоналу проекту. Роботи з формування команди. Аналіз ролей членів команди (тест Белбіна). Управління конфліктами в проекті. Критичні області поведінки персоналу в процесі виконання проекту. Причини конфліктів. Джерела конфліктів. Стратегія менеджера для запобігання конфліктів. Лідерство і мотивація в команді. Лідерство: визначення, фактори, стиль лідера, його сила, Організаційна культура проекту. Мотивація окремих виконавців та груп, Трансформування системи винагород та визнання. Розвиток команди. Стадії

розвитку команди. Організація зворотного зв'язку в команді. Навчання членів команди. Удосконалення індивідуальних навичок членів команди. Навчання поведінці в команді.

Тема 10. Управління проектними ризиками

Виробничий ризик. Фінансовий (кредитний) ризик. Інвестиційний ризик, Динамічний та статичний ризики. Чинники впливу на динаміку ризиків. Ризики нежиттєздатності проекту. Податковий ризик. Ризик несплати заборгованості, Ризик незавершення будівництва та невиходу на проектну потужність. Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів. Статистичний методі аналізу ризиків. Аналіз доцільності витрат. Метод експертних оцінок, Аналітичний метод. Метод використання аналогів. Способи зниження ризиків проектів. Розподіл ризиків між учасниками проекту. Якісний розподіл ризиків. Страхування ризиків. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Формування реакції на ризик.

Тема 11. Управління комунікаціями проекту

Основні положення управління комунікаціями проекту. Інформаційні технології проектного менеджменту. Інтегровані інформаційні системи підтримки прийнятих рішень. Організація ефективного проектного менеджменту, як головного джерела її розвитку в умовах технічного процесу та посилення конкуренції. Інформаційний обмін в організації. Автоматизація проектного менеджменту, системи підтримки прийняття рішень.

Тема 12. Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті

Автоматизація процесів управління проектами. Об'єктивна необхідність використання комп'ютерної техніки в процесах управління проектами. Спеціальні функції управління проектами, що підлягають автоматизації. Вимоги щодо постановки задач з автоматизації робіт з управління проектами. Пакети прикладних програм для управління проектами. Комплексні пакети програмного забезпечення інвестиційної, комерційної та виробничої діяльності. Вузькоспеціалізовані комп'ютерні програми для управління проектами. Особливості поєднання елементів програмного забезпечення різного спрямування і рівня інтеграції. Експорт-імпорт даних із різних пакетів програмного забезпечення. Універсальні автоматизовані таблиці і графіки.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у т.ч.				усього	у т.ч.			
л		п	сем	ср	л		п	сем	ср	
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ										
<i>Тема 1.</i> Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій	12	2	2		4					
<i>Тема 2.</i> Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт	14	2	2		4					
<i>Тема 3.</i> Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту. Експертиза проекту.	12	2	2		4					
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6		12					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПІДСИСТЕМИ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ										
<i>Тема 4.</i> Управління витратами за проектом	9	2	2		4					
<i>Тема 5.</i> Управління часом за проектом	9	-	-		4					
<i>Тема 6.</i> Менеджмент якості проекту	9	-	-		4					
<i>Тема 7.</i> Управління роботами за проектом	9	2	2		4					
<i>Тема 8.</i> Управління ресурсами проекту	9	2	2		4					
<i>Тема 9.</i> Управління командою проекту	11	-	2		4					
<i>Тема 10.</i> Управління проектними ризиками	14	2	2		6					
<i>Тема 11.</i> Управління комунікаціями проекту	14	2	2		6					
<i>Тема 12.</i> Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті	13	-	2		6					
Разом за змістовим модулем 2	97	10	14		42					
Усього годин	135	16	20		54					

7. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
1	Проектний менеджмент в системі менеджменту	2
2	Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт.	2
3	Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту.	2
4	Управління витратами за проектом	2
5	Управління часом за проектом	-
6	Менеджмент якості проекту	-
7	Управління роботами за проектом	2
8	Управління ресурсами проекту	2
9	Управління командою проекту	-
10	Управління проектними ризиками	2
11	Управління комунікаціями проекту	2
12	Програмне забезпечення процесу у проектному	-
Усього годин		16

Розширені плани лекцій

Тема 1. Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій

План:

1.1. Класифікація проектів.

1.2. Життєвий цикл проекту.

1.3. Взаємозв'язок між системою управління проектами та стратегією підприємства.

1.4. Менеджмент проектів. Сутність управління проектами.

Тема 2. Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт

План:

2.1. Існуючі стандарти розробки проектів.

2.2. Класифікація програмних проектів, особливості їх менеджменту.

Склад елементів системи управління проектами та їх взаємозв'язок.

2.3. Основні процеси проекту, їх взаємозв'язок.

2.4. Організаційні структури управління проектами.

2.5. Сучасні тенденції в розвитку організаційних структур.

Тема 3. Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту. Експертиза проекту.

План:

- 3.1. Основні процеси в управлінні проектами.
- 3.2. Планування вартості проекту.
- 3.3. Структура розподілу (декомпозиція) робіт (OBS, WBS).
- 3.4. Сутність та види календарно-мережних планів.
- 3.5. Сутність та основні елементи мережного планування.
- 3.6. Побудова мережної моделі проекту.

Тема 4. Управління витратами за проектом

План:

- 4.1. Характеристика ресурсів, що використовуватимуться в проекті.
- 4.2. Види проектних витрат, методика їх обчислення.
- 4.3. Особливості планування матеріальних витрат і трудових витрат.
- 4.4. Порядок складання бюджету проекта. Інвестиційний план.

Розрахунок поточних проектних витрат.

Тема 5. Управління часом за проектом

План:

5.1. Основні принципи побудови та відмінності стрільчастих графіків (ADM' та графіків передування (PDM). Система PERT. Діаграма сітки проекту.

- 5.2. Головна мета та завдання розроблення сітьових графіків.
- 5.3. Види зв'язку у сітьових графіках.

Тема 6. Менеджмент якості проекту

План:

- 6.1. Загальне поняття управління якістю.
- 6.2. Сучасні підходи до визначення якості.
- 6.3. Планування якості. План управління якістю.
- 6.4. Система якості. Забезпечення та контроль якості проекту.

Тема 7. Управління роботами за проектом

План:

- 7.1. Сутність робіт, взаємозалежність їх обсягів, тривалості й вартості.
- 7.2. Методичні підходи до оцінки стану і ходу виконання робіт.

Рационалізація часу виконання робіт за проектом.

7.3. Управління продуктивністю праці за проектом та форми її контролю.

Тема 8. Управління ресурсами проекту

План:

- 8.1. Основи управління ресурсами проекту.
- 8.2. Основні принципи планування ресурсів проекту. Управління закупками ресурсів. Управління запасами.
- 8.3. Сучасні методи управління матеріально-технічним забезпеченням.

Тема 9. Управління командою проекту

План:

- 9.1. Принципи формування команди.
- 9.2. Модель формування ефективної команди проекту.
- 9.3. Організація ефективної команди проекту.

9.4. Групова динаміка.

9.5. Управління персоналом команди.

Тема 10. Управління проектними ризиками

10.1. Поняття та загальні принципи аналізу ризиків.

10.2. Загальні принципи аналізу ризиків.

10.3. Оцінка ймовірності ризикової події.

10.4. Методи визначення рівня ризику

Тема 11. Управління комунікаціями проекту

11.1. Основні положення управління комунікаціями проекту.

11.2. Інформаційні технології проектного менеджменту.

11.3. Інтегровані інформаційні системи підтримки прийнятих рішень.

Тема 12. Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті

12.1. Ретроспектива розвитку автоматичних систем у проектному менеджменті.

12.2. Структурні елементи і можливості автоматизованих систем проектного менеджменту.

12.3. Програмне забезпечення у проектному менеджменті.

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
1	Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій	2
2	Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт	2
3	Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту.	2
4	Управління витратами за проектом	2
5	Управління часом за проектом	-
6	Менеджмент якості проекту	-
7	Управління роботами за проектом	2
8	Управління ресурсами проекту	2
9	Управління командою проекту	2
10	Управління проектними ризиками	2
11	Управління комунікаціями проекту	2
12	Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті	2
Усього годин		20

Плани практичних занять

Тема 1. Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій

Ціль заняття: оволодіти знаннями щодо сутності і економічного змісту проектного менеджменту на підприємствах.

План:

1.1. Класифікація проектів.

1.2. Життєвий цикл проекту.

1.3. Взаємозв'язок між системою управління проектами та стратегією підприємства.

1.4. Менеджмент проектів. Сутність управління проектами.

Тема 2. Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт

Ціль заняття: оволодіти знаннями щодо вибору та обґрунтування проекту.

План:

2.1. Існуючі стандарти розробки проектів.

2.2. Класифікація програмних проектів, особливості їх менеджменту.

Склад елементів системи управління проектами та їх взаємозв'язок.

2.3. Основні процеси проекту, їх взаємозв'язок.

2.4. Організаційні структури управління проектами.

2.5. Сучасні тенденції в розвитку організаційних структур.

Тема 3. Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту. Експертиза проекту.

Ціль заняття: оволодіти методикою проектного фінансування та експертизи проектів.

План:

3.1. Основні процеси в управлінні проектами.

3.2. Планування вартості проекту.

3.3. Структура розподілу (декомпозиція) робіт (OBS, WBS).

3.4. Сутність та види календарно-мережних планів.

3.5. Сутність та основні елементи мережного планування.

3.6. Побудова мережної моделі проекту.

Тема 4. Управління витратами за проектом

Ціль заняття: ознайомитися з проектними витратами та методами їх оцінки.

План:

4.1. Характеристика ресурсів, що використовуватимуться в проекті.

4.2. Види проектних витрат, методика їх обчислення.

4.3. Особливості планування матеріальних витрат і трудових витрат.

4.4. Порядок складання бюджету проекта. Інвестиційний план.

Розрахунок поточних проектних витрат.

Тема 5. Управління часом за проектом

Ціль заняття: оволодіти методикою оцінки часу на реалізацію проекту

План:

5.1. Основні принципи побудови та відмінності стрільчастих графіків (ADM' та графіків передування (PDM). Система PERT. Діаграма сітки проекту.

5.2. Головна мета та завдання розроблення сітьових графіків.

5.3. Види зв'язку у сітьових графіках.

Тема 6. Менеджмент якості проекту

Ціль заняття: оволодіти методикою оцінки рівня якості робіт проекту

План:

6.1. Загальне поняття управління якістю.

6.2. Сучасні підходи до визначення якості.

6.3. Планування якості. План управління якістю.

6.4. Система якості. Забезпечення та контроль якості проекту.

Тема 7. Управління роботами за проектом

Ціль заняття: опанувати підходи до оцінки стану і ходу виконання робіт

План:

7.1. Сутність робіт, взаємозалежність їх обсягів, тривалості й вартості.

7.2. Методичні підходи до оцінки стану і ходу виконання робіт. Рационалізація часу виконання робіт за проектом.

7.3. Управління продуктивністю праці за проектом та форми її контролю.

Тема 8. Управління ресурсами проекту

Ціль заняття: оволодіти знаннями щодо сутності та класифікації іроєктів; опанувати методику розробки бізнес-плану інвестиційного проекту; опанувати сутність проектного аналізу

План:

8.1. Основи управління ресурсами проекту.

8.2. Основні принципи планування ресурсів проекту. Управління закупками ресурсів. Управління запасами.

8.3. Сучасні методи управління матеріально-технічним забезпеченням.

Тема 9. Управління командою проекту

Ціль заняття: опанувати сутність динамічних методів оцінки ефективності роботи команди проекту.

План:

9.1. Принципи формування команди.

9.2. Модель формування ефективної команди проекту.

9.3. Організація ефективної команди проекту.

9.4. Групова динаміка.

9.5. Управління персоналом команди.

Тема 10. Управління проектними ризиками

Ціль заняття: оволодіти знаннями щодо сутності управління проектними ризиками; опанувати методику аналізу та оцінки ризиків.

План:

10.1. Поняття та загальні принципи аналізу ризиків.

10.2. Загальні принципи аналізу ризиків.

10.3. Оцінка ймовірності ризикової події.

10.4. Методи визначення рівня ризику

Тема 11. Управління комунікаціями проекту

Ціль заняття: оволодіти знаннями щодо сутності управління комунікаціями проекту.

План:

11.1. Основні положення управління комунікаціями проекту.

11.2. Інформаційні технології проектного менеджменту.

11.3. Інтегровані інформаційні системи підтримки прийнятих рішень.

Тема 12. Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті

Ціль заняття: оволодіти знаннями щодо інструментарію проектного менеджменту.

План:

12.1. Ретроспектива розвитку автоматичних систем у проектному менеджменті.

12.2. Структурні елементи і можливості автоматизованих систем проектного менеджменту.

12.3. Програмне забезпечення у проектному менеджменті.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
1	Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій	4
2	Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт.	4
3	Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту.	4
4	Управління витратами за проектом	4
5	Управління часом за проектом	4
6	Менеджмент якості проекту	4
7	Управління роботами за проектом	4
8	Управління ресурсами проекту	4
9	Управління командою проекту	4
10	Управління проектними ризиками	6
11	Управління комунікаціями проекту	6
12	Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті	6
Усього годин		54

Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Проектний менеджмент в системі менеджменту організацій

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Базові елементи знань з управління проектами.
2. Проектно-орієнтоване управління
3. Системний підхід та інтеграція проектів.
4. Фази проекту та його життєвий цикл.

Тема 2. Вибір та обґрунтування проекту. Визначення змісту робіт в проекті. Визначення стратегії формування змісту робіт

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Характеристика факторів компромісних рішень.
2. Методологія прийняття компромісного рішення.
3. Вплив типів контрактів на прийняття компромісного рішення.
4. Графічний аналіз компромісних рішень.

Тема 3. Організація та функції проектного менеджменту. Проектне фінансування. Маркетинг проекту. Експертиза проекту.

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Види організаційних структур залежно від системи взаємовідносин учасників проекту.
2. Функції організаційної структури.
3. Різновиди організаційних структур залежно від характеру впливу зовнішнього середовища.

Тема 4. Управління витратами за проектом

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Вибір джерел ресурсного забезпечення проекту.
2. Система вимог до джерел забезпечення проекту. Ранжування джерел.
3. Визначення типу контракту, Адміністрування контрактів.
4. План залучення капіталу (джерела фінансування проекту).

Тема 5. Управління часом за проектом

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Сутність, завдання та види календарних планів.
2. Принципи та способи планування проектів у часі.
3. Методологія календарного планування проектів, Діаграма Ганта (порядок побудови, основні параметри та характеристики).

Тема 6. Менеджмент якості проекту

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Загальне поняття управління якістю.
2. Сучасні підходи до визначення якості.
3. Планування якості. План управління якістю.
4. Система якості. Забезпечення та контроль якості проекту.

Тема 7. Управління роботами за проектом

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Опорний план як основа для контролю за виконанням проекту.
2. Показники виконання робіт.
3. Аудит проекту.
4. Коригування проектних документів.

Тема 8. Управління ресурсами проекту

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Джерела ресурсного забезпечення проекту і їх вибір, планування витрат, оптимізація недостатньої кількості ресурсів, поняття і порядок складання проектного бюджету.
2. Методологічні принципи планування, оцінка і планування ресурсів, характеристика ресурсних гістограм, моделювання і календарне планування ресурсів.
3. Правове регулювання закупок, їх основні завдання.
4. Ефективність управління запасами, її параметри.

Тема 9. Управління командою проекту

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Принципи формування команди.
2. Модель формування ефективної команди проекту.
3. Організація ефективної команди проекту.
4. Групова динаміка.

Тема 10. Управління проектними ризиками

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Поняття та загальні принципи аналізу ризиків.
2. Загальні принципи аналізу ризиків.
3. Оцінка ймовірності ризикової події.
4. Методи визначення рівня ризику.
5. Методи зниження рівня ризику.
6. Розробка плану управління ризиком.

Тема 11. Управління комунікаціями проекту

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Основні положення управління комунікаціями проекту.
2. Інформаційні технології проектного менеджменту.
3. Інтегровані інформаційні системи підтримки прийнятих рішень.
4. Організація ефективного проектного менеджменту, як головного джерела її розвитку в умовах технічного процесу та посилення конкуренції.
5. Інформаційний обмін в організації.

Тема 12. Програмне забезпечення процесу у проектному менеджменті

Зміст самостійної роботи: підготувати відповіді на питання.

Завдання:

1. Універсальні системи проектного менеджменту, представлені на ринку, що забезпечують основний набір функціональних можливостей.
2. Основні вимоги, які ставлять перед програмним забезпеченням проектного менеджменту.
3. Інші системи проектного менеджменту.

10. Методи, методики та технології навчання

У ході викладання дисципліни «Менеджмент економічних проєктів» використовуються такі

- методи навчання:

1. За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: пояснювально-ілюстративний, проблемний виклад, репродуктивний, проблемного виконання, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький методи.

2. За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні методи.

- методики навчання: розглядаються у межах методів навчання.

- технології навчання:

1) проблемні лекції - спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, при цьому, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов свого відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються;

2) робота в малих групах - дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення

проблеми студентам пропонується об'єднати студентів у групи по 5 – 6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу;

3) семінари-дискусії - передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

4) кейс-метод - метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

5) ділові ігри - форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

11.Методи контролю

Для контролю засвоєння дисципліни застосовуються такі методи:

по формі організації: фронтальний, груповий, індивідуальний і самоконтроль студентів;

за методами проведення контролю: усний контроль, письмовий контроль, контроль практичних вмінь, дидактичні тести, спостереження.

За формами контролю застосовується поточний і підсумковий контроль. *Поточний контроль* здійснюється по кожному практичному заняттю відповідно конкретним цілям теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

При засвоєнні кожного практичного заняття модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою. Наприкінці вивчення змістового модулю бальна оцінка підсумовується з врахуванням індивідуальної самостійної роботи студентів.

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення модулю. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою, та при вивченні модулю набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового контролю стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки.

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Батенко Л. П. Управління проектами : навч. посібник / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська. – К. : КНЕУ, 2003. – 231 с.
2. Гонтарєва І. В. Управління проектами : підручник / І. В. Гонтарєва ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2011. – 444 с.
3. Гудзь О. Є. Мистецтво бізнесу або управління бізнесовими проектами : навч. посіб. / О. Є. Гудзь, В. С. Рубцов. – К. : Планета людей, 2006. – 159 с.
4. Кобиляцький Л.С. Управління проектами : навч. посібник / Л. С. Кобиляцький – К. : МАУП, 2002. – 200 с.
5. Ноздріна Л. В. Управління проектами : підручник / Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай ; за заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К. : ЦНЛ, 2010. – 432 с.
6. Проектний менеджмент : просто про складне : навч. посібник / В. А. Верба, Л. П. Батенко, О. М. Гребешкова та ін. ; за заг. ред. В. А. Верби. – К. : КНЕУ, 2009. – 299 с.
7. Рач В. А. Управління проектами : практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку : навч. посіб. / В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва ; за ред. В. А. Рача. – К. : «К.І.С.», 2010. – 276 с.
8. Тарасюк Г. М. Управління проектами : навч. посібник для студентів ВНЗ / Г. М. Тарасюк. – 4-те вид. – К. : Каравела, 2012. – 320 с.
9. Тянь Р. Б. Управління проектами : підручник / Р. Б. Тянь, Б. І. Холод, В. А. Ткаченко. – К. : ЦНЛ, 2003. – 224 с.

10. Управління проектами : навч. посібник / за ред. О. В. Ульяновка, П. Ф. Цигікала. – Х.: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. – 522 с. 17.

Допоміжна

1. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства: навч. посіб. / [В. І. Дробот, В. П. Мартьянов, М. Ф. Соловійов та ін.]. – К.: Мета, 2003. – 336 с.

2. Бушуєв С. Д. Динамічне лідерство в управлінні проектами : моногр. / С. Д. Бушуєв, В. В. Морозов; Українська асоціація управління проектами. – 2-е вид. – К., 2000. – 312 с.

3. Бушуєв С. Д. Управление проектами. Основы профессиональных знаний и система оценки компетенции проектных менеджеров / С. Д. Бушуєв, Н. С. Бушуєва. – К. : ІРІДУМ, 2006. – 208 с.

4. Гудзь О. Є. Управління ризиками при реалізації власних бізнесових проектів (Ризик-менеджмент у малому та середньому бізнесі): навч. посіб. / О. Є. Гудзь, В. С. Рубцов. – К.: Планета людей, 2003. – 88 с.

5. Гуков Я. С. Управління проектами агровиробничих систем: означення наукового напрямку / Я. С. Гуков, О. В. Сидорчук // Вісник аграрної науки. – 2006. – № 8. – С. 57–60. 12. Гуторов О. І. Економічні засади формування прибутковості виробництва молока в аграрних підприємствах: теоретико-прикладний аспект: моногр. / О. І. Гуторов, Л. Ю. Кучер, А. В. Кучер. – Х.: Точка, 2013. – 490 с.

6. Керівництво з управління інноваційними проектами і програмами організацій: моногр. / Переклад на українську мову за ред. проф. Ф. О. Ярошенка. – К.: Новий друк, 2010. – 160 с.

7. Кернасюк Ю. В. Методичні рекомендації із розробки бізнес-проектів організації біоенергетичної переробки органічних відходів в скотарстві / Ю. В. Кернасюк. – Кіровоград: Кіровоградський інститут АПВ НААН України, 2011. – 50 с.

8. Методи та практика оцінки інвестиційних проектів бюджетних установ / за ред. М. І. Кісіля, О. В. Захарчука, М. М. Кропивка. – К.: Алефа, 2011. – 217 с.

19 20. Нефедов Б. А. Управление проектами в АПК / Б. А. Нефедов, Ю. М. Чеботарь, А. Л. Эйдис. – М. : ФГУП «Росинформагротех», 2007. – 296 с.

14. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>

2. Наукова періодика України; Нац. бібл. України ім. В. І. Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Научная электронная библиотека. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://elibrary.ru/defaultx.asp>

4. Національні проекти в стратегії економічної модернізації України [Електронний ресурс] : аналітична доповідь; за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2013. – 57 с. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1111/>

5. Національні проекти для України [Електронний ресурс]: аналітична доповідь; за ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2010. – 37 с. – Режим доступу: old.niss.gov.ua/book/Nac_proekt.pdf
6. Офіційний веб-сайт Всеукраїнського наукового журналу «Економіка України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economukraine.com.ua>
7. Офіційний веб-сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Міжнародного науково-виробничого журналу 20 «Економіка АПК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eaprk.org.ua/>
9. Офіційний веб-сайт Української асоціації управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://upma.kiev.ua/index.php?lang=ukrainian>